

## IZLOŽBA ZABORAVLJENI TROGIR

GORANKA TOMAŠ □ Muzej grada Trogira, Trogir

IM 40 (3-4) 2009.  
POGLEDI, DOGAĐAJI, ISKUSTVA  
VIEWS, EXPERIENCES, EVENTS



sl.1. Inventar kužine u Muzeju grada Trogira

sl.2. Obitelj Đirlić i život s konobom

Tema Međunarodnog dana muzeja 2009. godine bila je *Muzeji i turizam*. Trogir je grad u kojem bi turizam trebao biti osnovna grana gospodarstva. Da bi u ovaj grad dolazili zainteresirani gosti, potrebno je nešto učiniti po pitanju kvalitetnije ponude, jer kulturna baština kao takva modernom turistu nije dovoljna, potrebna je i priča.

Već pomalo zaboravljen podatak da je tijekom 19. i početkom 20. stoljeća u samome gradu bilo puno konja i zaprežnih kola (*kar*) bio je poticaj da se promisle akcije koje bi Trogir mogao iskoristiti u turističke svrhe. Naime, kada bi u ljjetnim mjesecima u određeni sat Trogriom prolazio konj i kar, vjerujem da bi to bila turistička atrakcija. Isto tako, Grad nema pravu autentičnu konobu kakve su nekad bile. Do nedavno su ljudi proizvodili vino i rakiju, u konobama držali bačve, turanj, stolove, *bânke* i na njima prodavalili svoje proizvode. Te stare, prave konobe nisu imale natpise već bi iznad vrata visila grančica lovora ili masline (rjeđe) što je bio znak javne konobe u koju bi težaci svraćali na čašicu okrijepe. S ovim spoznajama sam počela kontaktirati ljude po gradu i zapisivati usmeno tradiciju o konjima, karima, javnim konobama, zanatljama, te nekadašnjem izgledu pučkih kuća, ali i druženjima ljudi te *ćakulama*. Sakupljeni materijal postao je podloga za knjižicu *Zaboravljeni Trogir* uz izložbu koja se od 5. do 18. svibnja 2009. održavala u Muzeju grada Trogira.

Osim knjižice, željela sam kroz izložbu dočarati nekadašnju, minulu atmosferu grada. Četiri obitelji posudile su svoje obiteljske predmete o kojima sam mogla ispričati četiri priče:

- obitelj Parčina i život s postolarskom radnjom,
- obitelj Đirlić i život s konobom,
- obitelj Nakir i život s morem, ribama i brodima,
- obitelj Bilić-Panto i život s poljem i konjima.

Na izložbi je prikazan i jedan dio inventara pučkih *kužina* te *komin*.

Ali, predmetima je trebalo udahnuti život. Tako su vile i grablje stajale na sjenu, drljača na zemlji, na velikom starom stolu bile su čaše debelog *cakla* (stakla), djeca koja su organizirano dolazila u posjet, na mlinac su ručno mljela kavu, dok su se neki posjetitelji zaustavljali i sjeli na *banak* (klupu) da malo porazgovaraju.

### Što smo postigli?

U Trogiru se tih mjeseci po gradu pričalo o konjima ili pak o tome tko je sve imao zanatsku radnju. Starija populacija i ljudi srednjih godina počeli su pričati i o ovoj temi, a ne samo o svakidašnjici. Izgledalo je kao da je vremeplov povijesti prošao Trogriom. Ova se izložba po tom pitanju pokazala kao pun pogodak. Ljudi su se vratili u vrijeme svoje mladosti, čak su se nekima i oči zasuzile od dragosti. Ako kod posjetitelja postignemo da emocionalno doživi izložbu, onda je naša muzejska misija ispunjena. Dotični posjetitelj sigurno će svoje dojmove podijeliti sa svojim krugom poznanika i tako priča raste.

Zainteresirane su bile i pedagoške ustanove koje su dovodile djecu u razgledavanje. Izložbu je vidjelo organizirano oko 500 djece ili 23 razreda, te četiri vrtićke grupe što za sredinu kakva je trogirska smatram popriličnim uspjehom!

Grad je okupan paletom  
narančasto žutih tonova,  
svugdje tišina,  
samo se čuje škripa starih,  
nepodmazanih kotača kara  
i topot konjskih kopita,  
poput neke slatke, ali i grube  
melodije  
koja se ponavlja iz dana u dan,  
iz godine u godinu...,  
i tako se budio ovaj grad  
u jedno sasvim drugo vrijeme  
koje i nije bilo u tako dalekoj  
prošlosti  
ali je, eto, sasvim iščezlo  
a sada nam ostaju samo sjećanja  
koja ne treba zaboraviti  
za sve one generacije poslije nas...  
Citat iz knjižice *Zaboravljeni Trogir*



sl.3. Crtež kara, Muzej grada Trogira

sl.4. Djelatnici postolarske radnje Parčina  
sl.5. Obitelj Parčina i život s postalarskom radnjom

Izložbu *Zaboravljeni Trogir* video je 1321 posjetitelj. Učenici su komentirali i postavljali pitanja, dok su djeca vrtičke dobi mogla mljeti kavu ručnim mlincem, što im se dopadalo. Trogir je mala sredina i važno je stalno komunicirati s ljudima te tako osjećati bilo grada, ljudske želje i potrebe.

Prilikom ove izložbe organizirana je i mala humanitarna akcija kako bi se kupio novac za boje samoukom trogirskom slikaru Anti Puoviću koji je u domu u Desiniću, a kojega se mnogi u Gradu sjećaju. Od prikupljenog novca kupila sam boje, papire i slikarski pribor i to poslala u Desinić. Gospodin Ante je bio sretan poput malog djeteta, a i ja sam bila sretna jer ga njegovi sugrađani nisu zaboravili!



sl.6. Obitelj Bilić-Panto i život s poljem i konjima

sl.7. Maškadur

#### THE EXHIBITION “THE FORGOTTEN TROGIR”

The topic of International Museum Day 2009 was Museums and Tourism, which was an occasion, in a town in which tourism is supposed to be a basic branch of the economy, for the prompting of actions to do with providing a higher quality product, for the cultural heritage is not enough for the modern tourist by itself: a story has to be given as well. The exhibition *Forgotten Trogir* was aimed at conjuring up the one-time, bygone atmosphere of the town, and at breathing life into the objects, which from the reactions of the visitors could actually be sensed.